
בְּסִיָּעְתָּא דִּשְׁמַיָּא
רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ
הַפְּקָדוֹן הַקָּדוֹשׁ שֶׁחָזַר לַמֶּלֶךְ
סיפור מפלא על לב טוב, על אמונה,
ועל נחמה למנהיג של עם יִשׂראל.
Gemini Notebook

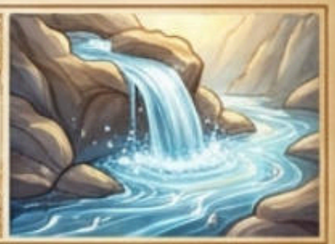
תְּעוּדַת זֶהוּת: רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ

תקופה: לפני כ-2,000 שנה (חרבן בית שני).

המורה שלו: רבן יוחנן בן זכאי.

הכנוי שלו: 'מעין המתגבר'
(תורתו שופעת כמו נחל מים חיים).

הכוח המיחד שלו: לב טוב! הוא ידע להרגיש את הכאב של האחר ולהאיר את העולם באהבת ה'.

Gemini Notebook

הַשֶּׁמֶשׁ שׁוֹקַעַת, וְהַלֵּב בּוֹכֶה

בְּתוֹךְ הַבַּיִת הַגָּדוֹל שָׁרְרָה דְּמָמָה כְּבֵדָה וְעַצְבוּת נוֹרָאָה. עַל רִצְפַּת הָאֶבֶן יָשַׁב מַנְהִיג הַדּוֹר, הַתַּנָּא הַקָּדוֹשׁ רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי.

בְּנוֹ הַצָּעִיר וְהָאָהוּב, נַעַר טָהוֹר מָלֵא בְּאַהֲבַת ה', נִפְטַר פִּתְאוֹם. הַכְּאֵב בְּלִבּוֹ שֶׁל הָרַב הָיָה עָצוּם.

מִחוּץ לַדֶּלֶת, תַּלְמִידָיו הַגְּדוֹלִים. הֵם רָצוּ לְנַחֵם אֶת הָרַב, אַךְ כֵּיצַד עוֹשִׂים זֹאת?

Gemini Notebook

הַנִּסְיוֹנוֹת הָרִאשׁוֹנִים (שֶׁלֹּא עָזְרוּ)

הַתַּלְמִיד וְהַנִּסָּיוֹן	תְּגוּבַת הָרַב
 רבי אליעזר: מזכיר שאדם הראשון אבד בן, והתנחם.	**הרב בוכה:** "אוי! לא די לי בצערי, שהזכרת לי את הצער של אדם הראשון?!"
 רבי יהושע: מזכיר שאיוב הצדיק אבד את כל בניו, כל בניו, והתנחם.	**הרב בוכה:** "אוי! לא די לי בְּצַעֲרִי, שֶׁהִזְכַּרְתָּ לִי אֶת הַצַּעַר שֶׁל אִיּוֹב?!"

Gemini Notebook

הַכְּאֵב רַק גּוֹדֵל...

הַתַּלְמִיד וְהַנְּסָיוֹן	תְּגוּבַת הָרַב
 רבי יוֹסֵי הַכֹּהֵן: מִזְכִּיר שֶׁאַהֲרוֹן הַכֹּהֵן אָבַד שְׁנֵי בָּנִים וְשָׁתַק.	**הרב בּוֹכה שׁוּב:** "לֹא דַּי לִי שֶׁאֲנִי מְצָטַעֵר, שֶׁהִזְכַּרְתָּ לִי אֶת צַעֲרוֹ של אַהֲרֹן?!"
 רבי שִׁמְעוֹן: מִזְכִּיר שֶׁדָּוִד הַמֶּלֶךְ אָבַד יֶלֶד קָטָן, קָם וְהִתְנַחֵם.	**הָרַב שָׁבוּר:** "לֹא דַּי שֶׁאֲנִי מְצָטַעֵר, שֶׁהִזְכַּרְתָּ לִי אֶת הַצַּעַר שֶׁל דָּוִד?!"

Gemini Notebook

הַכּוֹחַ הַסּוֹדִי שֶׁל רַבִּי אֶלְעָזָר:

תְּפִילָה מִלֵּב טוֹב

אַרְבַּעְתָּם נִסּוּ לְנַחֵם בְּעֶזְרַת סְפוּרִים
עַל אֲנָשִׁים אֲחֵרִים שֶׁסָּבְלוּ – וְזֶה רַק
הֵכְאִיב לָרַב עוֹד יוֹתֵר.

בַּחוּץ הִמְתִּין רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ.
בַּעַל 'הַלֵּב הַטּוֹב'.

הוּא לֹא מִהֵר לְהִכָּנֵס. תְּחִלָּה, הוּא
עָצַם עֵינַיִם וְהִתְפַּלֵּל לַה':
"אָנָּא ה', תֵּן בִּי מִלִּים חַמּוֹת שֶׁל נֶחָמָה.
זַכֵּנִי לְרַפֵּאת אֶת לִבּוֹ הַשָּׁבוּר שֶׁל רַבִּי!"

Gemini Notebook

עוֹצְרִים וְחוֹשְׁבִים! (שְׁאֵלָה אֲלֵיכֶם)

רְאִינוּ שֶׁכַּאֲשֶׁר הִזְכִּירוּ לָרַב אֲנָשִׁים מֵהַתּוֹרָה שֶׁסָּבְלוּ (אָדָם, אִיּוֹב, אַהֲרֹן, דָּוִד), זֶה רַק גָּרַם לוֹ לִבְכּוֹת וְלִכְאֹב יוֹתֵר.

מָה יָכוֹל רַבִּי אֶלְעָזָר לוֹמַר עַכְשָׁו כְּדֵי לְהָבִיא נֶחָמָה לָרַב הַבּוֹכֶה?

Gemini Notebook

מְשַׁל הַפִּקָּדוֹן הַיָּקָר

רַבִּי אֶלְעָזָר נִכְנַס, יָשַׁב לִפְנֵי רַבּוֹ, וְאָמַר בְּרוּךְ: "אֲמְשֹׁל לְךָ מָשָׁל... לְמָה הַדָּבָר דּוֹמֶה?".

לְמֶלֶךְ גָּדוֹל וְאַדִּיר אֲשֶׁר קָרָא לְאָדָם אֶחָד וּמָסַר לוֹ שְׁמִירָה מְיֻחֶדֶת.

הַמֶּלֶךְ הִפְקִיד אֶצְלוֹ פִּקָּדוֹן יָקָר וְקָדוֹשׁ – תַּבַת אוֹצָר נְדִירָה כְּדֵי שֶׁיִּשְׁמֹר עָלֶיהָ.

Gemini Notebook

הַדְּאָגָה הַגְּדוֹלָה שֶׁל הַשּׁוֹמֵר

אוֹתוֹ אָדָם שֶׁשָּׁמַר עַל הַפִּקָּדוֹן, הָיָה דּוֹאֵג לַיְלָה וְיוֹם בְּלִי הַפְסָקָה. בְּכָל יוֹם הָיָה צוֹעֵק מִתּוֹךְ לַחַץ:

"אוֹי לִי! הַפִּקָּדוֹן שֶׁל הַמֶּלֶךְ כָּל כָּךְ טָהוֹר וְיָקָר... מָתַי כְּבָר אֶזְכֶּה לְהַחֲזִיר אֶת הַפִּקָּדוֹן הַזֶּה לַמֶּלֶךְ בְּשָׁלוֹם, כְּשֶׁהוּא שָׁלֵם וְנָקִי מִפְּגָם?"

הוּא פָּחַד מְאוֹד שֶׁמָּא יִקְרֶה מַשֶּׁהוּ רַע לָאוֹצָר שֶׁל הַמֶּלֶךְ.

Gemini Notebook

הַשִּׂמְחָה וְהַהֶקְלָה!

כַּאֲשֶׁר בָּא הַמֶּלֶךְ לָקַחַת בַּחֲזָרָה אֶת הַפִּיקָדוֹן, וְהַשּׁוֹמֵר רָאָה שֶׁהוּא מַחֲזִיר אוֹתוֹ שָׁלֵם, מֻשְׁלָם וְטָהוֹר...

אוֹתוֹ אָדָם הָיָה הֲכִי שָׂמֵחַ וּרְגוּעַ בָּעוֹלָם!

הוּא שָׂמַח עַד הַשָּׁמַיִם שֶׁהִצְלִיחַ בַּמְּשִׂימָה הַקְּדוֹשָׁה שֶׁל הַמֶּלֶךְ.

Gemini Notebook

הַנִּמְשָׁל הַמְרַגֵּשׁ שֶׁל רַבִּי אֶלְעָזָר

בורא עולם

נשמת בנך הצדיק

פטירה מן העולם בלא חטא

רבי אלעזר חבר את המשל למציאות ברכות:
'אף אתה רבי... המלך הוא בורא עולם. ה' מסר לך נשמה טהורה כפקדון – זהו בנך.
בזכותך הוא למד תורה, הוא היה צדיק גמור ונפטר מן העולם בלא שום חטא!
יש לך לשמח ולקבל נחמה – החזרת את הפקדון למלך כשהוא שלם ונקי'"

Gemini Notebook

"נִחַמְתַּנִי בְּנִי, נִחַמְתַּנִי!"

דִּבְרֵי הַחָכְמָה וְהַלֵּב שֶׁל רַבִּי אֶלְעָזָר הֵאִירוּ אֶת חֲשֵׁכַת הַכְּאֵב.

הָרַב הַגָּדוֹל קָם מֵהָאָרֶץ, חִיּוּךְ עָדִין שָׁב לְפָנָיו, וְהוּא אָמַר לְתַלְמִידוֹ בְּאַהֲבָה:

"רַבִּי אֶלְעָזָר בְּנִי, נִחַמְתַּנִי כְּדֶרֶךְ שֶׁבְּנֵי אָדָם מְנַחֲמִין! הֵבֵאתָ שָׁלוֹם לְלִבִּי."

הַלֵּב הַטּוֹב הֵבִיא אֶת מָה שֶׁשּׁוּם מַאֲמָץ אַחֵר לֹא הִצְלִיחַ לְהָבִיא.

Gemini Notebook

מָה קָרָה אַחַר כָּךְ? מִבְחַן הַסְּבִיבָה

לְאַחַר הָאֵרוּעַ, הַחֲכָמִים נִפְרְדוּ לְדַרְכָּם:

יַבְנֶה

הַחברִים הָלְכוּ לְיַבְנֶה:
מקום תורה עם תלמידי
חכמים רבים. בזכות חברה זו,
שמָם גדל בתחל בתורה
עוד וָעוד!

דִּמְסִית

רִבי אֶלעָזָר נָסע לְדִמְסִית:
מקום יָפה מְאוֹד עם מַיִם מתוקים,
אך ריק מלוֹמדי תורה. רבה.
מכיון שהיה לבדו ולא הָיוּ לְידו חברים
לתורה – תלמודו נשכח ושמו התמעט.

(לקח חשוב: אדם חיב חברה של אוהבי ה'!)

אוֹצָר לַחַיִּים:
הַכּוֹחַ שֶׁל לֵב טוֹב

מוּסַר הַהַשְׂכֵּל שֶׁלָּנוּ הוּא מִדָּתוֹ שֶׁל רַבִּי אֶלְעָזָר:
"לֵב טוֹב לַשָּׁמַיִם, וְלֵב טוֹב לַבְּרִיּוֹת".

לֹא מַסְפִּיק רַק לָדַעַת עֲבֹדוֹת.
הַחָכְמָה הָאֲמִתִּית מַגִּיעָה מֵהַלֵּב!

אָדָם בַּעַל לֵב טוֹב מְסֻגָּל לִמְצֹא אֶת
הַמִּלִּים הַמְּזֻיָּקוֹת כְּדֵי לְנַחֵם, לְעוֹדֵד
וּלְהָבִיא אוֹר וְשִׂמְחָה לַחֲבֵרִים שֶׁלּוֹ,
גַּם בָּרְגָעִים הֲכִי קָשִׁים.

Gemini Notebook

הַפִּקָּדוֹן שֶׁלָּנוּ!

לִפְנֵי שִׁבְעִים דּוֹרוֹת הָיָה לָנוּ סָבָא דָּגוּל שֶׁהֶרְאָה לָנוּ שֶׁנֶּחָמָה אֱמִתִּית הִיא הָאוֹצָר הֲכִי קָדוֹשׁ בָּעוֹלָם.

גַּם לָנוּ נָתַן בּוֹרֵא עוֹלָם פִּקָּדוֹן יָקָר מְאֹד – אֶת הַנְּשָׁמָה הַטְּהוֹרָה שֶׁלָּנוּ וְאֶת הַלֵּב שֶׁלָּנוּ.

בְּעֶזְרַת ה', נִשְׁמֹר עַל הַפִּקָּדוֹן הַזֶּה מִכָּל מִשְׁמָר! נְמַלֵּא אוֹתוֹ בְּאַהֲבַת תּוֹרָה וּבְאַהֲבַת חֲבֵרִים,
וְנָאִיר לְכָל מִי שֶׁעָצוּב, לְשֵׁם שָׁמַיִם!

תם ונשלם שבח לאל בורא עולם.

Gemini Notebook